

до даного питання односторонньо розрізняти рамкові договори за можливістю настання наслідків при їх порушенні

Останнє, на що варто звернути увагу, це те, що на відміну від попереднього договору, генеральний договір не втрачає своєї юридичної сили з моменту укладення поточного договору. Припинення його чинності може бути пов'язано або з його розірванням, або зі спливом встановленого сторонами терміну його дії. При цьому визначальним чинником, від якого залежить втрата юридичної сили поточних договорів, укладених на основі генерального, є початок їх виконання [3, с. 83].

Підсумовуючи зазначене вище, вважаємо за доцільне законодавче закріплення загальних положень про рамковий договір, а саме про особливості його укладення та виконання, що допоможе на нормативному рівні здійснити його відмежування від суміжних договірних конструкцій і спростити його практичне застосування.

Література

1. Беляневич О. А. Господарський договір та способи його укладання: навч. посіб. / О. А. Беляневич. – К.: Наук. думка, 2002. – 278 с.
2. Бервено С. М. Проблеми договірного права України: монографія / С. М. Бервено. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.
3. Теньков С. О. Коментар судової практики з господарських справ / С. О. Теньков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 384 с.

УДК 346(043.2)

Рябова К. О., к.ю.н.,
Галайко Ю. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Більшість учасників господарських правовідносин заінтересована в правомірній поведінці - як власній, так і своїх контрагентів (партнерів). Це відповідає і моральним засадам суспільства, і прагматичному ставленню до будь-якої справи, адже застосування будь-якої юридичної (в тому числі господарсько-правової) відповідальності тягне для правопорушника негативні наслідки. Проте відсутність правопорушень - це ідеальний, а не реальний стан суспільного (в тому числі економічного) життя.

Підставами виникнення зобов'язань і відповідальності за їх невиконання може бути і договір, в якому конкретизуються передбачені законом штрафні санкції (якщо закон встановлює межу - мінімальну чи максимальну, чи не забороняє сторонам самотійно визначати розмір чи різновид певних санкцій) або встановлює непередбачені законом санкції

за конкретні порушення договірних зобов'язань (за відсутності відповідних заборон у законі).

Господарсько-правова відповідальність визначається ст. 216 Господарського кодексу України і має особливий предмет регулювання – господарські правопорушення. Господарське правопорушення – це протиправна дія або бездіяльність суб'єкта господарських відносин, яка не відповідає нормам господарського права, не узгоджується з юридичними обов'язками зазначеного суб'єкта, порушуючи суб'єктивні права іншого учасника відносин або третіх осіб.

Юридична відповідальність, а саме господарсько-правова, нині істотно зростає у зв'язку з підвищенням ролі правового засобу вирішення завдань регламентації господарського обігу. Відповідальність, хоча і передбачається у господарському праві, але як всяка юридична відповідальність має імперативний характер і настає лише в разі правопорушення. Відповідальність має розглядатися в якості одного з діючих важелів механізму господарювання, що здійснює вплив на прискорення економічного розвитку нашого суспільства. У цьому виявляється актуальність дослідження господарсько-правової відповідальності.

Господарсько-правова відповідальність є комплексним правовим інститутом господарського права, предметом регулювання якого є господарські правопорушення. В юридичній літературі сформувалось багато різноманітних понять, якими позначається господарсько-правова відповідальність.

Господарсько-правова відповідальність може бути визначена як правовідносини, які виникають внаслідок вчинення господарського правопорушення між суб'єктами господарювання або між суб'єктом господарювання та органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, в результаті чого суб'єкт господарювання, винний у вчиненні правопорушення зазнає несприятливих наслідків майнового або організаційного характеру, які передбачені господарсько-правовими санкціями [1, с. 144-148].

Застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин, завданих внаслідок правопорушення, та забезпечувати правопорядок у сфері господарювання (ч. 2 ст. 216 ГК).

В юридичній літературі найбільш розповсюдженою є думка, відповідно до якої господарсько-правова відповідальність існує у формі додаткового обов'язку, що покладається на зобов'язаного суб'єкта після порушення ним зобов'язання і полягає у сплаті неустойки, відшкодування збитків, завданих управленому суб'єкту [2, с. 171-177].

Господарсько-правовій відповідальності властиві особливі ознаки:

— Юридичність. Така відповідальність являє собою дію (вплив) кредитора (потерпілого) на правопорушника безпосередньо або за допомогою господарського суду. Загальним принципом цієї відповідальності є державна забезпеченість щодо застосування передбачених договором чи законом майнових санкцій.

— Матеріальність. Вона застосовується у формі певної системи майнових (економічних) санкцій, передбачених або дозволених нормами господарського законодавства. Таким чином, найвищою економічною санкцією згідно із законодавством можна вважати оголошення судом господарюючого суб'єкта-боржника банкрутом.

— Протиправність. Господарсько-правова відповідальність застосовується лише у випадку наявного правопорушення, тобто на такій юридичній підставі, як об'єктивні протиправні дії чи бездіяльність правопорушника, і загалом базується на презумпції його вини.

— Стимулювання. У функціональному відношенні господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання господарських та інших зобов'язань.

Отже, її головною метою є забезпечення правопорядку в сфері економіки (в господарських відносинах).

Для інституту господарського права важливим є удосконалення господарських санкцій, які хоча і забезпечують окремі сфери господарювання, але потребують розвитку. Це стосується, зокрема, деяких адміністративно-правових санкцій, що передбачені у Господарському кодексі України, але не знайшли закріплення в інших законах. Зокрема, не закріплені адміністративно-правові санкції як зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності, скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання [3, с. 180-185].

Господарсько-правова відповідальність – це майново-організаційні за змістом і юридичні за формою заходи впливу на економічні інтереси учасників господарських правовідносин у разі вчинення ними господарського правопорушення.

Отже, господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання вказаних зобов'язань, гарантувати законні права та інтереси контрагентів, споживачів та самої держави, в тому числі і відшкодування збитків учасників товарообігу самої держави. Господарсько-правова відповідальність є одним із важелів механізму господарювання, і в цьому визначається його особливість.

Література

1. Бабак О. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності / О. Бабак // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 10. – С. 144-148.
2. Заярний О. А. Деякі особливості господарсько-правової відповідальності

за порушення організаційно-господарських зобов'язань, що виникають з договорів / О. А. Заярний // Вісник господарського судочинства. – 2009. – № 7. – С. 171-177.

3. Щербина В. С. Адміністративно-господарські санкції в системі заходів господарсько-правової відповідальності / В. С. Щербина // Вісник господарського судочинства. – 2012. – № 2. – С. 180-185.

УДК 346 (043.2)

Рябова К. О., к.ю.н.,
Євтеєв І. В., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДОГОВІР ФРАНЧАЙЗИНГУ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

Наразі основною метою для нашої країни є покращення економічної сфери діяльності, що пов'язано з пошуком нових ефективних зв'язків інтеграції у світову економіку. Не так давно широкого розповсюдження набула франчайзингова форма співробітництва, адже саме вона має широкий перелік переваг, головною з яких є створення сучасних умов для співробітництва у підприємстві між компаніями різних масштабів, підвищення ефективності виробничої діяльності, що надзвичайно важливо для України на даному етапі розвитку.

Франчайзинг має англійське походження. В перекладі «franchise» означає «привілей», «пільга», «індивідуальне право». Договір франчайзингу – це певна домовленість, згідно з якою одна сторона (правоволоділець) зобов'язується надати іншій стороні (користувачеві) за визначену в угоді плату на термін або без вказівки терміну право на використання в підприємницькій діяльності комплексу прав, що належать правоволодільцю, зокрема право на фірмове найменування або комерційне позначення правоволодільця на комерційну інформацію, що охороняється, а також на інші передбачені договором об'єкти виключних прав – товарний знак, знак обслуговування тощо. Він є самостійним інститутом договірної права. Цей вид договору вигідний як підприємцям, так і компаніям, адже в таких умовах кожна зі сторін отримує свою вигоду. Для компаній це розширення мережі ринків збуту товарів і послуг, підвищення попиту, розширення кола клієнтури, а для підприємців це шанс стати власником бізнесу.

Термін франчайзингу та його зміст не входять до категорії загальноживаних в Україні, тому національний законодавець використовує термін «комерційна концесія», поряд з тим, як в міжнародному праві застосовується «франчайзинг», але вони тотожні між собою. На даному етапі розвитку вітчизняна юридична наука не